

د پښتانه فرهنگيانو ستره بی غوری دستر سیاہ سنگ په مقابل کی

کابل ناتهه، د محترم ایشور داس په مشرۍ، هغه فرهنگي او اجتماعي ويب پاڼه ده چی په خپل لږ و عمر کې ئې ستر ستر فرهنگي کارونه ترسره کړي دي . د بېلگې په توگه د انټرنټ له ليارې ، د مرحوم علامه حبيبي او د مرحوم پژواک درناوی، او په ژوندیو کې د محترم داکتر اکرم عثمان ، محترم محمد آصف آهنگ او اوس دستي د محترم داکتر سیاہ سنگ درناوی ترسره شوی دی، چی له دی بابت مور محترم ایشور داس ته کور ودانی وایو.

د کابل ناتهه اوسنی درناوی (ویژه نامه) د داکتر سیاہ سنگ ، فرهنگي خدمتونو ته ځانگړه شوی دی . په دې فرهنگي درناوي کې گڼ شمیر مقالې ، مصاحبې او پیغامونه چی ټولې تر ۶۵ هم زیاتي دي، شاملې دي . منصفانه باید وایو چی: دا ټولې مقالې او پیغامونه په ډېره لوړه سطحه کی دیرجسته او نامتولیکوالو لخوا څخه لېکل سوې دي . هر لیکوال د داکتر سیاہ سنگ پر مختلفو اړخونو، لکه د ده پر شعري سبک، داستاني خصوصیات، تخلیقي یا تحقیقي اړخونه، یا لرغون پېژندنې، ترجمې او نور وداسی آثارو باندی ډېرې په زړه پوري لیکنې کړي دي .

په رښتیا هم داکتر سیاہ سنگ په دې ارزي چی د ده څخه په ژوند کی درناوی وشي . ځکه نوموړی هغه لوی انسان دی چی د ده سره نژادې، قومی ، مذهبي، سمتی او ژبني تعصب نشته ، او ټول انسانان ورته د ورونو په شان اېسی ، همدا دلیل دی چی داکتر سیاہ سنگ تر هر څه دمخه ، د خپل هم ژبو مخی ته درېزی او هغه لیکنی چی دهغه څخه نفاق او دښمنی پورته کیری په کلکه غندي . د مثال په توگه ، کله چی (عزیز پور پنجشېری) دخپل کتاب (پژوهشی در گستره زبان و نقدی بر عوامل نا به سامانی آن در افغانستان) په ترڅ کې پر پښتو ژبه باندی تاخت و تاز کوی او نه غواری چی پښتو کلمات او اصطلاحات لکه : پوهنتون، پوهنځی، بنسوخی او داسی نور، پس له دی په افغانستان کی استعمال شی، زموږ پښتانه لیکوالان او حتی د پښتو ژبې یوازی ژب پوه (داکتر زیار) ځانونه ناخبره او چپ و نیول، خو دوه ستر تاجیکان: یو داکتر سیاہ سنگ او بل ئې انجنیر خلیل الله معروفی وو چی په ډېر مېړانه او قوی منطق سره دهغه مخی ته ودرېدل او پاڅه ځوابونه ئې ورته و لیکل . داکتر سیاہ سنگ دخپل دیوه منصفانه نقد په ترڅ کی «گناه پوهنتون و بیگناهی دانشگاه!» تر عنوان لاندی داسی ولیکل:

"آقای عزیز پور! آیا گاهی اندیشیده اید که در هفتاد سال زندگی پوهنتون کابل، "زبان و ادبیات" در پوهنتون کابل در بیشتر از ۹۹٪ حالات همیشه یک معنا داشت: زبان و ادبیات فارسی؟! ... هزاران دانش آموز [پشتو زبان] پوهنتون کابل، هفتاد سال آزرگار، آموزش هرچه زودتر فارسی را با جان و دل پذیرفته اند، و شما حتا نام "پوهنتون" را نمیپذیرید! گناهش چیست؟ روشن است: "پشتو" بودن! در چشم عزیز پور گناه واژه "پوهنتون" روشنتر از آفتاب است: "پشتو بودن" و نه "بیگانه بودن". اگر چنین نیست، چرا نمیخواهد یا نمیتواند با واژه های غیر فارسی زیرین نیز آشتی ناپذیر باشد: رادیو، تلفون، تلویزیون، ایمیل، انترنت، فکس، بانک، موتر و ...؟ شاید بگویند اینها واژه های پرهیز ناپذیر اند. خیلی خوب! از آنها میگذریم؛ آیا نامبرده با این واژه های بیگانه نیز آشتی ناپذیر است: عشق، شعر، غزل، مصراع، خطر، حرف، جامعه؟ آنهم هیچ، دور نه نزدیک، چرا سالار عزیز پور این واژه های آشناتر از فارسی ولی غیر فارسی

را مانند "بم دستیهای زبان پشتو" از گستره زبان و ادبیات فارسی برون نمی اندازد؟ خانم، جنگل، هندوانه، میز، اتاق، خان و چند هزار واژه دیگر؟ چرا؟»

داکتر سیاه سنگ نه یوازی د افراطی تاجیکو لیکوالانو په مقابل سخت دریدلی دی، بلکی و فارسی ژبو ته د پښتود ادبیاتو او همدارنگه د پښتوشاعرانو، ادیبانو او هنرمندانو په معرفی کولو کی ستر خدمتونه کړي دي. آن تر دې حده چی دخپل تاجیکانو له خوا ورته "فاشیست، او بی کلتور" او نور پیغورنه ورکړه سوی دي. مگر هغه بیا هم خپله ملي دنده بولي چی د نفاق مخه ونیسي او دافغانستان دخلکو په مینځ کی ورورگلو ی راولي او تعمیم ئی کړي. دا هغه ستر کاردی چی زموږ د پښتنو دلوی لیکوالو په وسعه ندی پوره، او په پټه خوله ځینی تبریږی. زموږ د ژبی متخصصین حتی د پوهنمل بصیرکامجو خواب هم نشی ورکولای. خو دافسوس ځای دادی چی پدغو ۶۵ مقالو کی چی دستر داکتر سیاه سنگ په باره کی لیکل سوی او په کابل ناتنه ویب پاڼه کی نشر سوی دي، یوه کوچنی دپنځو کړنو په اندازه لیکنه هم زموږ د پښتنو فرهنگ پالو او لیکوالو له خوا نه ده لیکل سوی.

دا ولی؟ او په څه علت زموږ پښتانه لیکوالان دومره بی تفاوته دي؟

آیا دا په دې معنا ده چی گواکی داکتر سیاه سنگ تاجیک دی، پرېږده چی فارسی ژبی خلک دده په باره کی لیکني وکړي؟

زه فکر نه کوم چی داسی خبره وي، ځکه دري یا څلور تنه پښتانه فرهنگپالو د داکتر سیاه سنگ په دې درناوی کی برخه اخیستی ده، خود ددوی لیکني هم په فارسی ژبه دي، لکه دداکتر ناشناس، هدایت الله هدایت او زما لیکني بدبختانه ټولی په فارسی لیکلی سوی دي، منگر خبره خو داده چی باید یوڅو مقالی دپښتنو لیکوالانو لخوا په پښتو ژبه هم د داکتر سیاه سنگ په باره کی لیکل سوی وای. ځکه داکتر سیاه سنگ پرپښتو او پښتوباندی خورا زیات حق لری، او پښتانه خو یو حق شناس قوم دی، او پښتنو ته نه بښائی چی د داکتر سیاه سنگ حق هېرکړي.

زه دیو پښتون بچی په حیث، دهغه پښتانه څخه چی ځان دپښتنو د ژبی، کلتور او ملی هویت ساتندوي گڼي، لکه: داکتر خوشحال روهی، زرین انخوړ، معصوم هوتک، باری جهانی، هارون خپل، رسول باوری، پوهاند زیار، پوهاند حسن کاکړ، استاد بشیر مومن، پوهنمل نوزادی، استاد یون، استاد صمیم، استاد آصف بهاند، داکتر خالق رشید، داکتر زیرکیار، داکتر نبی مصداق، داکتر عبدالروف خپلواک، داکتر داود جنبش، داکتر عبدالحی نیازی، حبیب الله غمخور، نجیب احمدزی او نور فرهنگپالو پښتنو څخه دا گپله لرم چی ولی دوی د داکتر سیاه سنگ په دې درناوی کی برخه وانه خستل؟

دځوانانو څخه گپله نشته، خو دپښتو ژبی او دپښتنو دکلتور مدافعین ولی دومره بی غوره وی چی دخپل د ژبی او کلتوریو قوی سنگر، دخپل حمایي څخه بی برخي کړی او په دغه بی غوری او بی پروائی سره پخپل لاسونو کی دغه قوی سنگر ویجاړ او زمینه دي ته برابروی چی بالاخره سیاه سنگ دپښتو او پښتنو سنگر خوشی کړی.

زه هغو پښتنو لیکوالو ته چی د پښتنو ژبی، کلتور، ملی بښپگني او پښتونولی ته اعتقاد لري، منگر د داکتر سیاه سنگ په دې ویاړنه کی ئی برخه نه ده اخیستی، خپل ژور تاسف او تاثیر څرگندوم او دمحترم داکتر سیاه سنگ څخه دیو پښتون روشنفکر په حیث معذرت غواړم په درناوی.

پای